

Idegenforgalmunk fejlesztése.

Irta: Dr. Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter.

Az Országos Magyar Idegenforgalmi Tanács fennállása óta tervszerűen dolgozik a magyar idegenforgalom fejlesztésén és a megkezdésre álló eszközökhöz igen szép eredményeket ért el. A Tanács mandátuma most is a fejlesztés megtörté-
tése alatt kétségkívül szép eredményeket ért el, noha működése megnehezítette az, hogy nem érvényesülhettek megfelelően azok a tényezők, amelyek az idegenforgalom fejlesztéséhez szükséges fedezetet biztosítani képesek.

Az újjászervezett Idegenforgalmi Tanácsban fokozott tevékenységre nyílt alkalmuk ezeknek a tényezőknek, ami számos életrevaló terv megvalósítását teszi majd lehetővé. Hogy elkerüljük a tanács multidimenzionalását, kizárólag azon társadalmi szervezetek, hatóságok és intézmények képviselői foglalnak abban helyet, amelyek szakszerűen foglalkoznak az idegenforgalommal és akiknek közreműködése garanciát nyújt arra, hogy ez a kérdés helyesen irányítású és az eredmények biztosítva legyenek.

Elsősorban szükségesnek tartom, hogy az idegenforgalommal kapcsolatos ipar és kereskedelem képviselőit bevonjuk a Tanácsba és ezeknek hathatós közreműködését biztosítsuk. Ezzel egyúttal alkalmunk lesz arra is, hogy esetleges sérelmeiket közvetlenül előterjeszthessék nálam.

Nagy súlyt fektetnek arra, hogy a propagandisztikus tevékenység ne csak a nyugati államok felé orientálódjék, hanem fokozott mértékben forduljon a tőlünk keletre fekvő országok irányába és elérje

azt, hogy Kelet-Európa gyógyulást kereső betegei a magyar termális vizeket vegyék igénybe, amelyek világviszonylatban is elsőrangúak és földrajzilag is legalkalmasabbak számukra, mert legkönnyebben elérhetők.

Az idegenforgalmi propagandában a vidékre épp úgy ki kell terjeszkedni, mint Budapestre. A vidéki kulturális gócpontokat, fürdőket, etnografiai érdekességeket meg kell ismertetni a külföldiekkel, mert ez az egyetlen mód arra, hogy az idegeneket huzamosabb itt tartózkodásra bírassuk.

A világgazdasági krízis folytán előállott súlyos viszonyokra való tekintettel, a luxusutazások helyett, a polgári igényeknek megfelelő lehetőségekre kell a főszólt fektetni és ennek alapján a külföldi középosztályt kell idevonozni. Ennek előmozdítására újabb akciót indítottam a vizumok eltörlése iránt. Ezt a célt szolgálják továbbá a külföldi expozitúráink, amelyek már eddig is eredményesen működtek. A jövő esztendőre várható idegenforgalom egy tetemes része a külföldön élő magyarokból rekrutálódik. A Tanács iniciatívájára, a külföldi magyar egyesületek nagy agilitással dolgoznak ez irányban és máris több társas utazás megszervezését jelentették.

Nyári idegenforgalmunkat fokozni fogja a közép- és főiskolai diákcseréjék is, amely Magyarország és Németország között már meg van szervezve. Hasonló irányban megindultak a tárgyalások az olasz, osztrák, bajor, lengyel és török idegenforgalmi szervezetekkel, amelyek, ezenkívül, általános

propagandát is kifejtenek Magyarországra érdekében.

A belföldi idegenforgalom érdekében is számos új intézkedést fogantatunk.

Nagy súlyt helyezek arra, hogy a vidéki fürdők és nyaralóhelyek, különösen a Balaton, kultúrnívója megfelelő legyen és így a belföldi közönség ne kényszerüljön arra, hogy külföldre utaz-

zék, ha jól és olcsón akar nyaralni. Ugyancsak e célból vettem programmba a nagyobb vidéki városok közti forgalom fejlesztését. Utasításomra a magyar kir. államvasutak a belső turisztikai forgalom fellendítése érdekében, a vasárnapi olcsó kiránduló vonatok és a kedvezményes menetérti jegyek bevezetésével nagy kihatású, intézkedéseket tettek, amelyeknek kedvező hatása, máris jelentkezik.

Bell Miklós Eldorádója.

(Válasz Zsirkay János cikkeire.)

Zsirkay János barátom fenti cím alatt kritikát írt a „Magyar Faluban” gazdasági reformterveiről. Úgy látszik János barátom vagy nem olvasta el munkámat vagy teljesen félreértette. Amint a kritikából kitűnik lehetetlennek tartja a kapitalizmus és a bankrendszer ellen más rendszert bevezetni.

Ilyen horderejű problémáknál az egyéni vélemények nem jöhetnek számításba, mert gazdasági téren egyedül a helyzet mérhető. A helyzet pedig az, hogy jelenleg az egész világon az évi aranytermelés 2,250 millió pengő, viszont az aranyszükséglet 3,200 millió pengő. Tudnivaló, hogy a világ aranytermelése óriási csökkenésben van. Viszont az aranyszükséglet évről-évre rendkívüli módon emelkedik és amennyiben a mai aranytermelési üzem nem változik, abban az esetben 35 év múlva ott tartunk, hogy aranyat pénzfedezetnek felhasználni egyáltalán nem lehet, mert nem lesz arany erre a célra. A józan ész tehát azt parancsolja, hogy idejében gondoskodjunk arról, hogy az arany helyett más érték pótolja a pénzfedezetet. Tehát ez nem lehet más, mint az ingatlan. A föld sokkal értékesebb, mint pénzfedezet, mint az arany, mert jövedelmet hoz, viszont az arany kamatvesztésre hever ami egyúttal értékcsökkenést von maga után. A legfontosabb azonban az, hogy a földet nem lehet külföldre szállítani, mint az aranyat és ezáltal egész nemzeteket pénzkrisissal gazdaságilag tönkretenni. Ha a dollár jó aranyfedezet nélkül, akkor talán a pengő is meg fog felelni.

Azt hiszem ezek olyan tények, amelyek fölött vitatkozni nem lehet.

A továbbiakban írja Zsirkay: „A mostani forgalomban lévő pénzből egy magyar emberre alig esik 12 dollár, ellenben a Bell Eldorádójában 250 dollár lesz a fejpörció. Több, kétszeresen több, mint akár a leggazdagabb államban, Svájcban, ahol csak 132 dollárral kell az embereknek megelégedniük.” Ha az éremnek csak az egyik oldalát nézi az ember, tényleg így van, de gazdasági téren, a másik oldal éppen olyan fontos, ami ebben az esetben azt mutatja, hogy Svájcban egy emberre a forgalomban lévő pénzen kívül még a tőkealapokból 134 dollár esik, s így 266 dollár a fejpörció, tehát Bell Miklós számítása helyes.

Zsirkay szerint nagy baj az, hogy az új rendszer szerint a földbirtokosok több pénzhez jutnak, mint a kisvagyonos emberek. Ennél a pontnál elsősorban figyelembe kell venni, hogyha annyit akarunk termelni és alkotni, mint a svajci nép aránylag termel és alkot, abban az esetben megfelelő forgótőkére kell gondoskodnunk, ezt pedig csak úgy lehet elérni, ha az egész magyar ingatlant igénybe vesszük. Más szavakkal az új rendszer gondoskodik arról, hogy minden körülmények között elegendő forgótőke álljon a nemzet rendelkezésére. Ha a földbirtokos a kapott pénzt a takarékokba helyezi, abban az esetben más veszi ezt igénybe és alkot vele, vagy pedig ő maga a saját céljára használja ezt fel beruházásokra. Minden esetben,

„A MUNKA” TÁRCAJA

A bécsi titkos hadi levéltár ismeretlen szemelvényei az eldöntetlenül maradt véres romhányi csatáról.

A romhányi csata emlék kezdőmennyezőjének április 24-iki emlékünnepére a fővárosban, az 1710 évi eldöntetlenül maradt romhányi csata a bécsi titkos hadi levéltár katonai auktáit szerint összes leginkább, egyéni történeti könyvek hamisan állították be osztrák győzelemnek.

Néhány Zseny József pestvármegyei főjegyző és földbirtokos volt az, aki már 1928 évben az eddig jeltelen romhányi csatáján emléket akart állítani. A Rákóczi Ferenc második hűség Mikes Kelemenjén ezen magasított tervben 1931. aug. 29-én bekövetkezett halála meggátolta.

Az Országos Rákóczi Szövetség örökös díszelődke halála előtt néhány nappal örökség képen Markó Miklós hírlapírórt kérte fel, hogy valósítsa meg ezt a szép tervet, hogy a különböző nógádi községekben a jeltelen tömeg sírokban több ezerszáz főre menő kurucz és császári labancz harcos méltó emléket kapjon.

Zseny Józsefnek tartották most Budapestén a múlt vasárnap a nagyszabású

emlékünnepét az Eszterházy-utcai Tisztviselő Kaszinó nagytermében, ahol az oly régen hallott kurucz dalok, tárogatók, tilinkók a nagy fejedelem kedvenc hangszerei hangzottak fel. Az emlékünnepet Kacziány Géza történelmi és miniszter tanácsos mondotta. Tőle tudtuk meg, hogy Zseny József volt az, aki amerikai gyűjtés folytán Washington György szobrát felállította. A nagy és díszes katonai és polgári előkelőségek előtt lezajlott emlékünnep után a 400 főre menő ünnepi közönséget dr. Szabó Sándor nyug. főispán az Országos Rákóczi Szövetség mostani elnöke, a Szövetség részéről előszóval meghívta a nyáron felavatandó romhányi csata emlékünnepére, melyre külön meghívót Budapestén nem bocsátanak ki, hogy az aki teheti, legyen ott ezen a lélekemelő csata ünnepen, ahol tábori elszállásolás lesz az erdőközoruzta 8—9 kilométer hosszú csata vonal mentén a zöld gyepen és ebéd a magukkal hozott ennivalókból.

A felállítandó emlékműre sem az Országos Rákóczi Szövetség, sem romhányiaknak semmiféle pénz alapja nem volt — az országos gyűjtést egy év óta nem engedélyezik és így Markó Miklós csupán a lelkesítő sajtó és egy Rákóczi szolgálatában részt vett főúri családok leszármazóival régi hírlapírói összeköttetése révén igyekezett a 222 év óta hiányzó emlékművet megvalósítani. Elsősorban sikerült a vármegyénk agilis főispánját dr. Söldes Bélát megnyerni a kegyeletis szép tervnek. Másodsorban a Gróf Károlyi nemzetség tanácsához e na-

pokban adták be a kérvényt Rákóczi Szövetség és Zrínyi Ilona kör elnöksége részéről, hogy szavazzák meg a romhányi csata emlék bronz domborművét, mely azt a történeti jelenetet örökíti meg, ahol Rákóczi fejedelem a romhányi Lókos-patak kövidja előtt találkozik az ott vezérlő Bárány Károlyi Sándor kurucz tábornaggal.

A fenti dombormű költségei megszavazást Csécsi Nagy Miklós udvari tanácsos és Dr. Ertl Miksa kormányfőtanácsos jószág igazgatók és a Rákóczi szövetség és a katonai részről Csécsi Nagy Imre nyug. honvédtusár altábornagy támogatják.

Főispánunk mint már megírtak az összes szükséges emlékköveket ajándék útján megszerezte és utasítására a helybeli Államépítészeti Hivatal az impozáns emlékoszlop tervét elkészítette, mihelyt május hóban a katonai szakértő közbenjöttével megállapítják a főútközvet helyét, nyomban hozzáfognak a romhányi kőfaragók a munkához és felállításához. A szinte ajándék öntött emléktáblán a Hadi Levéltár megállapításait ez a felirat van tervezve, mely a helyszíni szemle után esetleg még módosulni fog. A sokat mondó katonai összeállítás felirat szövege egyelőre ez:

Pro Patria et Libertate.

E dombok lábánál, a Lókos vize mellett vívta II. Rákóczi Ferenc hadserege a fejedelem és Károlyi Sándor báró tábornagy vezetésével utolsó eldöntetlenül maradt nagy csatáját, 1710 január

22-én délután báró Sickingen János császári altábornagy lovasaival.

Heves kézitásban itt küzdöttek és haltak hősi halált: Babochay Ferenc brigádéros, Pászthói Horváth István, Becse András és Andreánszky Zsigmond kurucz alezredek, 16 tisz, 306 vitéz kurucz és a Rákóczi zsoldjában harcoló svéd és lengyel segédszázad 81 derék harcosa.

Ezt az emlékművet állította a hálás utókor 1932. évben.

Amint az emléktáblán olvassuk, a véres romhányi csatában a Kétdobonyi és Alsó-Petényben lakó Bárány Andreánszky nemzetség egyik őse Zsigmond kurucz alezredek elesett.

A bécsi titkos Hadi Levéltár és romhányi csata ismeretlen auktái.

A magyar történelmi társulat felhívására az eddig teljesen hamis beállításban a megbízhatatlan adatok útján osztrák győzelemnek tartott romhányi csata hiteles leírását egy évi kutatás után Markó Árpád alezredek hadtörténelmi író adta ki, a bécsi titkos Hadi Levéltár az 1918 évi összeomlásig feltételezett 1710 évi katonai leírások alapján. Ezt a hiteles munkát megjelenés után a Magyar Tudományos Akadémia pályadíjak jutalmazta. A másfélórás tartó igen véres romhányi csata részletes leírása a Hadtörténelmi Közlemények 1930 évfolyam első füzetében jelent meg. Egyelőre egyes szemelvényeket közlünk Rákóczi fejedelem nógádi táborozására vonatkozólag. A hazáért mindenét feláldozó nagyfejedelem a romhányi csata előtt 1710

munkát és értéksziporodást von maga után, ami fölött vitatkozni szintén nem lehet.

Továbbá azt állítja Zsirkay, hogy a forgalmi-adó rendszer a kisemberekre hárítja a legtöbb adót. Lássuk ezt a kérdést közelebbről: Pld. Ha egy kisgazda évente vásárol 2.000 pengő értékű dolgokat, annak az évi adója 40 pengő. Ellenben ha egy pesti bankfiu, aki élesrevasalt nadrágban jár évente 4.000 pengőt elkölt az legalább 400 pengő adót fog fizetni, mert azokon a fényes helyeken, ahol ő megfordul, magas luxusadót is kell fizetnie.

A mostani adórendszer után a mezőgazdaság és kisemberek, akiknek csak házuk van, kötelesek adót fizetni, akár van jövedelmük, akár nincsen. Zsirkay szerint ez a helyes. Az új adórendszer szerint mindenki csak akkor fizet adót és annyit, amennyit akar fizetni, mert az mindig attól függ, hogy az illető mikor és mennyit vásárol.

Évtizedek óta hirdetem a gazdasági-reformtervet, mely idő alatt megszoktam a tudatlan, górnba és gunyos kritikát. Mindig mélyen sajnálom az ilyen szegényt, aki kénytelen tudás hiányában gorombáskodni, vagy gunyolódni. Legjobban sajnálom azonban mindig azokat, akik rabszolgahelyzetüknek fogva akarataik ellenére kénytelenek tervem ellen írni.

Ha elgondoljuk, hogy a XX.-ik században van még ember, aki mer a nyilvánosság elé lépni és újságban mindent lekritizálni de anélkül, hogy jobbat tudna adni, akkor valóban nem lehet csodálkozni azon, hogy a mai szomorú helyzet bekövetkezett.

Tudom, hogy Zsirkay nem tartozik azok közé, akik csak kritizálnak, hanem biztos vagyok benne, hogy ő is egy megoldási tervvel fog előállni, amelyben igyekezni fog, megcáfolni az én tervemet, ami eddig ugyan még nem sikerült senkinek.

Zsirkay tervének azon része érdekel legjobban, amely lehetővé teszi, hogy a nemzet az utorakamatu adósságtól megszabaduljon, hogy a kitűzött 100.000 árverés is megszűnjön. Nagyon érdekel ez a terv, abból a szempontból is, hogy miképpen oldja meg a munka és állás-nélküliséget, hogy ez a nagy armádia szintén gond nélkül élethez jusson.

Végül nagyon érdekel, hogy ez a terv hogyan, miképpen fogja előteremteni ezt a több milliárdos forgótőkét, amit gazdasági életünk követel, hogy a nemzet végre-valahára kikerüljön a bankokratikus rabszolgaságból.

Várom a tervet!

II.

Zsirkay János fenti cím alatt folytatta kritikáját gazdasági reformtervem fölött a következőképpen:

„Az az elgondolás, hogy minden

földtulajdonos földje 30 százalékat azonnal megkapja készpénzben, s hogy ezt az adósságot sosem kell visszafizetnie, s örökké betáblázva marad a földre, nem jelent mást, mint, hogy többé nincs tehermentes birtok az országban.”

Ez az állítás azt bizonyítja, hogy Zsirkay Gazdasági reformterv című munkáját nem olvasta el, mert különben az 50.-ik oldalon találta volna a következő szakaszt.

„A 2 százalékos kölcsön mint amortizációs quóta szerepel. Hogy annak megszűnési határideje mikor következik be, a fejlődő élet fogja meghatározni. Más szavakkal, mikor a forgalmi és fényüzési adó fedezi az állami szükségleteket.”

Ime látjuk, hogy ez a szakasz félreérthetetlen módon igazolja, hogy minden kölcsön amortizációs természetű bir és csak idő kérdése, amikor ez az adósság megszűnik.

A továbbiakban azt állítja Zsirkay, hogy ezen új rendszer szerint csak a föld garantálja a pénzt. Ezzel szemben gazdasági reformtervem 49.-ik oldalán a harmadik pont így szól:

„3.) Minden állampolgárnak joga, sőt kötelessége a pénzkibocsátásban részt venni. Mindenki ingatlan vagyona arányában részt vesz a pénzkibocsátásban és annyi pénzt kap az állami jegybanktól, amennyit vagyonának egyharmada kitesz, amely fölött szabadon rendelkezik.”

Ebből a pontból szintén kitűnik, hogy nem egyedül a föld, hanem az összes ingatlan lesz a pénz fedezete.

Zsirkay azt is állítja:

„A Bell Miklós féle elgondolás 2 százalékos kölcsönrel szurja ki a gazda szemét.”

Az orosz paraszt ellentállása megbuktatta a szovjet agrárpolitikáját.

Oroszországból érkező hírek szerint a szovjet kollektivizált mezőgazdasága teljesen csődbe került az ország nagy részében olyan csekély volt a gabona-termés, hogy egész vidékek éheznek, amit súlyosbít a pár év előtti dumping. A falusi népesség a városokba tódul, hogy ott szőnyegeket, vásznakat, sőt vánkókat is eladjon és az ékként kapott pénzből élelmiszert vásároljon. Ide vezetett a parasztgazdaságok szocializálása, annak ellenére, hogy már huzamos idő óta lényegesen enyhítette a szovjet kormányzat a kommunista gazdasági módszereket és a szocializált parasztgazdaságok jövedelmét ismét kapitalisztikus módon szétosztják, sőt a behozott földtőke arányában is részesednek a volt tulajdonosok a szocializált gazdaságok jövedelmeiben. Csakhogy az állam a beszolgáltatott ga-

Manapság már a legegyszerűbb ember is tudja, ha az adósság után 12 százalék helyett csak 2 százalék kamatot kell fizetni, abban az esetben a teher 1/6 részre száll le, minél fogva a kamatkülönbség elegendő a tőketörlesztésre. Zsirkay kritikájára azt lehet mondani, hogy az nem is vonatkozik az én gazdasági reformtervemre, mert amint fentiek-ből látjuk, olyanokat állít és kritizál, ami egyáltalán tervemhez nem is tartozik.

Röviden azt lehet mondani, hogy ez a kritika semmi más mint fantázia, amely minden komoly alapot nélkülöz.

Nyolc évvel ezelőtt a szanálási törvényjavaslat tárgyalásakor felszólalásom alkalmával lenyújtottam a nemzet gyűlésnek határozati javaslat formájában gazdasági reformtervem főpontjait, elfogadás végett. Abban az időben Zsirkay-val egy pártban voltunk, de soha nem jutott eszébe reformtervemet kritizálni, vagy más megoldást javasolni.

Azt hiszem sokkal helyesebben járt volna el Zsirkay ha elolvasta volna munkámat, mert tudom, hogy abban az esetben nem irt volna olyan kritikát, amely alkalmas arra, hogy a mai szomorú időkben káros testvérharcot előidézzon.

Több oldalról kaptam levelet, amelyek szerint nem elég radikálisan válaszolok Zsirkay Jánosnak. Azoknak ezután azt válaszolom, hogy céлом első sorban ezen alkalommal is felvilágosító munkámat folytatni, komoly tudományos érvekkel, mert hiszen ilyen komoly ügyben bűn volna tudományos érvek helyett gunyt, vagy gorombaságot használni. Ilyent csak gyöngé emberek vesznek igénybe.

Bell Miklós.

egyre nagyobb mértékben kényszerült a parasztgazdák állatait igénybe venni, vagyis lefoglalni. De a parasztnak sok helyen inkább levágták barmaikat, sem hogy belenyugodjanak állataik elhajtásába. Mind-ezen körülmények folytán annyira megriktult az állatállomány, hogy Oroszország a jövő tölre hus nélkül marad.

A nagy veszedelem most arra kényszerítette a szovjet kormányt, hogy a kommunista rendtől eltérve, visszaállítsa a gazdák magántulajdonát az állatokra. Egy mostanában megjelent rendelet megparancsolja, hogy a tejlő állatokat nyomban adják vissza a parasztgazdáknak. Ugyanez a rendelet meghagyja azt is, hogy minden gazdát hozzá kell segíteni legalább egy tehén vásárlásához, úgy hogy minden parasztgazdának egy saját tehene legyen. A rendelet hatásaként a gazdák rohamosan visszakerék állataikat. Hiába rendelte el a szovjet, hogy a parasztnak adjanak hitelt tehén vásárlására, mert hitel nincs és az egész Szovjetországnak területén nem találnak eladó tehenet. A kollektivizált parasztság kikivánczik a szocializált gazdaságokból, mert az önálló parasztnak gazdasági szabadságuknál fogva még mindig jobban állanak. A szocializált gazdaságoknak nincs vetőmagja, elégtelen az állatállománya, nincsenek gépek és lovaik. Az állatok újabb elosztása óriási rendetlenséget támaszt a kollektivizált gazdaságokban. A kilépő parasztnak visszakövetelik régi földjeiket és a kollektivizált földterületnek máris egy harmadrésze visszakerült a parasztnak egyéni gazdálkodásába. Minden jel arra mutat, hogy a nyár meghozza az egész bolsevik agrárgazdálkodás menthetetlen összeomlását. Ma már a legelszántabb szovjetpolitikus is tisztában van ezzel, hogy a kommunisztikus módszerekkel az agrárkérdést megoldani nem lehet. Már pedig biztosított élelmiszerellátás nélkül második öt éves terv sem lehetséges.

Az orosz paraszt ellentállásán tehát végül is meg kell buknia a szovjetek kalandos bolsevik rendszerének.

Hírek és különféle

Pünkösöd-ünnepi istentiszteletek sorrendje.

A róm. kath. templomban a szokásos ünnepi istentiszteletek sorrendje. — **Az evang. templomban** Pünkösöd mindkét ünnepén d. e. 10 órákor istentisztelet, 11 órákor uracsora. D. u. 5 órákor esti áhítat. — **A ref. templomban** a szokásos ünnepi istentiszteletek sorrendje.

P. Zadravetz István a lánglelkű Ferenc-rendi püspök fáradságos bérmautáján ma d. u. 5 óra tájban Somoskőújfalu felől városunkba érkezik. A nehéz időkre való tekintettel elmaradnak az ünnepélyes külsőségek és csupán az értékes meleg szeretet várja és fogadja az új idők Kápisztránját, aki elárvult egyházmegyénket nem első alkalomból keresi fel, hogy vigaszt, reményt, bátorságot öntsön agyon-sanyargatott társadalomunkba. Isten hozta, Isten áldja munkáját! (Az egyháztanács tagjai a templom előtt fogadják a püspököt, akit a katolikus köri dalárda a hatásos „Ecce Sacerdos magnus”-sal fogad.)

Elismerés. Az Orsz. Testnevelési Tanács Fabini Henrik Salgótarjáni Acélgár igazgatót a testnevelés terén elért érdemeiért aranyéremmel tüntette ki. A vármegyében egyedül ő kapta e legmagasabb kitüntetést.

Kunst Irén kínai misszionáriusnő Isten kegyelméből valóra válthatta szándékát és eljött Salgótarjánba, ahol ápr. 27-én nagy közönség előtt megtartotta előadását a kínai misszióról. Nagyon érdekes tényként említette meg, hogy az a liebenzelli missziós társaság, melynek szolgálatában áll 1899.-ben alakult meg, s ma már több mint 1200 misszionáriust alkalmazhat különféle missziós kerületeken az Evangélium terjesztése szolgálatában. Elményeinek közvetlen és keresetlen előadása, amik ismertetésére még visszatérünk, nagy hatást gyakorolt a közönségre. A vallásos estén az egyházzenei művészet köréből szép számokkal működtek közre Zelenka Panny Medzihradsky Márta énekduettal, Sipka Gyula és Urbán Gyula hegedű és cselló duettal és önálló számmal, az orgonakísérettel Kovács Géza látta el nagy hozzájárulással.

január 21-én Eger felől Nógrádkallón át érkezett vármegyénkbe, itt a Daróczi-pusztán hadi szemlélt tartott a 12.000 főből álló kurucz tábor felett. A nógrádi származású Beniczky Gáspár udvari útkár feljegyzései szerint, először a kurucz lovasságot nagy körbe állította fel s hosszasan magyarázta, hogyan segítette meg a Magyarok Istene, hogy a kurucz sereg 1703 év elején semmiből, hogy feltámadt. Majd figyelmeztette lovasait, hogy a kardot jól rántsák ki s harcoljanak vitézül a bekövetkezendő csatában és ne szaladjanak meg, mert ha megszaladnak, még közkatonának is joga van akár a saját tisztjét is lelőni. E szigorú hadparancs megelőző kiadását Ocskay László és Bezérdy Imre kurucz brigádérosok gyalgatos árulásai idézték elő.

Ezekután az 1500 főből álló svédgyalogosági ezredeket kereste fel, akiknek közelében a kevés megmaradt zsoldos francia gárdisták és tűzerek csapata állott. Itt franciául beszélt a fejedelem megdicsérté az orosz harctéren tapasztalt vitézségükért őket. Majd a 2000 főből álló lengyel zsoldos gyalogezredeket kereste fel, akikhez latinul beszélt és emlékeztette őket, hogy a magyar szabadság ügye az ő szerencsétlenségükkel is össze van kapcsolva és mutassák meg itt is régi vitézségüket. A szemle után a kurucz seregek Nógrádbercelen átvonultak és a falun túl elterülő Macskási-pusztán a most idősebb Berczely Jenő a felsőház korelnőke birtokán ütték tábort a januári hideg éjszakában, mert a 8 éves Rákóczi szabadságharc alatt az ázsiai pestis és dögvész annyira elhatalmasodott, hogy a kurucz seregek nem mertek a

megfertőzött nógrádi falusi házakban még egy éjjelre sem meghálni. Anger Rákóczi Beniczky feljegyzései szerint Nógrád-Bercelen a pusztá hideg földön halt a fővezéri sátra alatt. Másnap Két-Bodony felé vonult fel a sereg. Szátokon és Deresken átvonulva Romhányon a Lókus megáradt vize jobb partján állott fel. A csata leírását más alkalommal közöljük le. Maga Rákóczi fejedelem és vezérkarának főhadiszállása a január 22-iki csata napján a kétbodonyi akkori templomrom volt, ahol jelenleg báró Bery Hermann 7-es nyug. huszárezredes és földbirtokos magtára áll. A fejedelem délután négyórákor az eldöntetlenül maradt csatába akart beleavatkozni és kíséretében lévő testőrző lovas karabélyos ezred egyik osztagával élén Gróf Bercsényi Miklós fővezér öccsével, László gróf testőr kapitánnyal, aki később az emigrációban francia marsall lett, ennek vezetésével az udvari gyalogos palotás ezredével elindult a Lókus-patak hídjához, hogy a megmaradt császári lovas ezredeket megtámadja. Itt azonban az átjáró hídnál a romhányi csata fővezére báró Károlyi Sándor kurucz tábornagy, a későbbi 1711 évi szatmári békekötő utját állta a magyar nemzet nevében, mert nem akarta, hogy az 1708 évi szerencsétlen kimenetelű trencsényi csata esete megismétlődjön, amikor a fejedelem a visszavonulás forgatagában a csatába beleavatkozott, egy árok átugratásánál lovával felbukott és majdnem fogságba került. Nem érdekeltelen dolog az, hogy a körülbelül 1100-nál több elesett jóformán Európa minden nemzetségbeli zsoldos katonái voltak — e csatában beleértve

a császári hadsereg különböző nemzetiségbeli katonákat is oda temették a 8—9 kilométer hosszú csatater mentén. Shuly Kálmán író a Rákóczi kurucz világ tudós krónikása szerint az osztrák hadsereg, német, cseh, horvát, dalmát, rác, morva nemzetiségű vasas német lovassága harcosait, valamint az áruló Ocskay László brigádéros befolyása alatt álló labanczokká átvedlett volt kurucz magyar huszárok elesettjeit a Kétbodony határában lévő Csernyes és Szalóka-pusztá környékén temették el. Rákóczi hadseregének törzs- és főtisztjeit a Dereskei Denek és Ilonka pusztá környékén a lengyel és svéd zsoldosokat, valamint Péter orosz cár által átengedett mohamedán tatár és kozák lovasság 6 embere is elesett, melynek vezére, a nagyszombati csatában Báró Andrásy Miklós dervis generális volt, aki mint Ferenc-rendi barát vezette az ázsiai lovasokat rohamra csatában. Ez elesettek a Szátok község Haragos és Rákóczi pusztáinak nevezett környékén alusszák örök álmukat. A svéd és lengyel gyalogság 81 harcosa, valamint a többi magyar kurucz vitéz Romhány közelében lévő Kétbodony és Szátok között emelkedő Petreske-hegy a csata után Vér-hegyre keresztelt cserjes ligetes dombjain tömegsirokban temették el. Nem érdektelen, hogy egy áldozatkész romhányi földbirtokos a tavaszi mezei munka befejezése után a birtokán kurucz tömegsirt felásat, hogy a budapesti tudományos egyetem embertani intézete a csontleleteket megvizsgálja.

Gömör rozsnói s.



MÁJUSBAN...

Irtta: Tóth Máttyás dr.

Májusban,
mint diadalmas nagy hajók
usznak a felhők az égen
szívünkben lágyul bánat és harag,
mi megkeményült a télen.

Májusban,
amerre lépünk rügy robban,
pezsdül a pázsit, töld szíve dobban,
szerelem lobban
májusban.

Kedvünk tréfás nótára gyujt
betyáros jókedvében
s a madarakkal együtt dalol
májusi napsütésben.
Hahó, hahó
de szép is a május hó,
milyen kár, hogy ifjuság,
boldogság és álmódás
csak májusi virágzás.

De azért ne busuljunk,
ujabb nótákra gyujtsunk,
nevezzük ki a világot
s szedjük, szedjük a virágot
májusban. —

Nem mi állítjuk, hanem a vevők mondják, hogy olyan finom ízű vaját és kiváló emmentali sajtot sehol nem lehet kapni, mint a Ligeti csemegekereskedésben, a nagytrafik mellett. Tegyen Ön is próbát.

Kibontakozás. Tavaszi frisséssel buzgálkodik a 25-ös emlékmű bizottság, hogy nagy és szent célkitűzését, a nagy és szent ügühöz méltóképpen valósíthassa meg. A művészi és méreteiben is hatalmas emlékműt készen áll Kovács Károly szobrászművésznök alkotó műhelyében és várja már a napsugaras vasárnap reggelt, amikor József főherceg tábornagy átadja majd az emlékes jövőnek. Az emlékünnepe sorozatának legtöbbet ígérő műsor pontja Zilahy Lajos: „Tábornok” című szindarabjának előadása lesz. A ragyogó darabban, a ragyogó színművésznök C. ortos Gyula játssza a címszerepét, akit városunk Pestre járó közönsége oly jól ismer és igaz szeretettel vár. Érthető, hogy tehetséges ur művészgárdának, milyen lelkesedéssel és elfogódottsággal készülődik színpad, kedveset és méltó nyújtani a kiváló partnerek. Lelekes izgalommal folynak a próbák, épülnek a művészi hatású díszletek és bontakozik ki egy nagyszerű teljesítményű, felejthetetlen ünnepi este művészi ígérete. A nehézkes gazdasági és politikai helyzet kárpótlásául tavaszi frisséggel bontakozik ki a 25-ös művészgárda lelkes munkája.

Népünnepély. A r. k. Szent Erzsébet Nőegylet tavalyi nyári népünnepélye a múlt év legsikerültebb mulatsága volt és gazdag bevételével lehetővé tette, hogy a Nőegylet télen oly sok segítséget nyújthasson a munkanélkülieknek és a szegényeknek. A Nőegylet ez éven is megismétli a népünnepélyt mégpedig június hónapban a Polk-féle vendéglő parkjában és helyiségeiben. A rendezés kora délutántól változatos és mulatságos szórakozási alkalmat fog nyújtani igen kevés pénzért. A nehéz gazdasági viszonyokra való tekintettel és hogy a megjelenést mindenki számára lehetővé tegye, a Nőegylet mindent hihetetlenül olcsó, filléresárakon fog árusítani. A különféle tréfás szórakozások mellett minden jóval ellátott sátrak állnak majd a közönség rendelkezésére. A népünnepélyt sorsolással köli össze a rendezőség, amelynek értékes és praktikus nyereménytárgyai nagy feltűnést fognak kelteni. Az ünnepélyen zene és tánc is lesz. A nyereménytárgyak és a műsor részletes ismertetésére még visszatérünk.

Máv. Segédtszolg. Olv. Köre ápr. 30-án kabaréval összekötött táncstét rendezett. Színre kerültek: a „Gyakorlati módszer”, „Egy kis baj van Csavajdának”, és az „Öt perc” c. vígjáték, melyek közül a legutóbbit Dittl Lipót segédtszolg. irta. A rendezésben vele együtt Maicher Mihály fáradozott, aki szellemesen konferált. A köri helyiség szűknek bizonyult a nagy érdeklődés miatt. A nagyszámú közönség, melynek sorában városiakat is láttunk, lelkesen és hosszasan tapsolta meg a szereplőket, akiknek kitűnő játékát külön-külön nem méltatjuk, de legalább a nevek felsorolásával honoráljuk azt: Végh Béla, Fajkai Gyula, Gyetvay István, Hiesz Mária, Végh Jolánka, Rózsa József, Noszka Sárika, Kontur Lajos, Salgó János, Nagy Lajos. Sugó: Adám Nándor.

A salgótarjáni OMKE 10 éves jubileumi diszko-
gyűlése az Ipartestület székházában.A budapesti vendégek, Dr. Szabó László egy. tanár és Nádor Jenő
Omke titkár a tisztviselői fizetésleszállítások ellen.

Rendkívüli érdeklődés mellett, a hatóságok, hivatalok fejei, a nagyvállalatok képviselői, a salgótarjáni kereskedő és iparos társadalom és igen sok érdeklődő hölgyvendég előtt nyitotta meg a jubileumi diszko-ügyűlést május 5-én csütörtökön d. u. 6 órakor az ipartestület színháztermében Herczog Ede, a salgótarjáni OMKE elnöke. Üdvözölte a budapesti vendégeket, dr. Szabó László egyetemi tanárt, a Pesti Napló csillagos cikkeinek illusztris íróját, Nádor Jenőt, az Omke fíradhatatlan titkárát, a hatóságok képviselőit s a közgyűlés minden egyes tagját. Előterjesztette Sándor Pál országos elnök távirati üdvözlését, amit a közgyűlés lelkesen megszavazott.

Singer Gyula, a salgótarjáni Omke titkára beszámolójában a kereskedelem fontosságát hangoztatta. Vázolta azokat az okokat, amelyek 1922-ben az Omke. starjáni fiókjának létrejöttét parancsolták. Különösképpen a Pólya-féle forgalmazó razzia volt az, amelyek szervezkedésre, tömörülésre kényszerítették a salgótarjáni kereskedelmet. Elismeréssel adózik az első elnök, Földiák Lipót emlékének, de nem megy el szó nélkül a későbbi elnökök, Praznovszky Sándor, Friedler Samu, Czeisler Arthur, Tóth Gyula és Herczog Ede érdemei előtt sem. Beszél az Omke. kulturális céljairól és azokról a nehéz küzdelmekről, amelyek az Omke. vezetőségét a mai nehéz időkben a kereskedelem érdekeiért vívott harcában állandóan permanenciában tartják. Köszönetét fejezi ki a jelenlévő dr. Förster Kálmán polgármesternek, dr. Szentgyörgyi Zoltán pénzügyi titkárnak, Olay Gyula v. adóügyi tanácsnoknak a kereskedőkkel szemben mindenkor kifejezésre jutott jóindulatukért. Megköszöni dr. Sztranyavszky Sándor országgyűlési képviselő nyug. belügyi államtitkárnak az elmúlt 10 év nagy támogatását azt a támogatást, amelyben a közmunkák megindítása révén a kereskedelem részesült. A közgyűlés lelkes éljenése mutatta, hogy képviselőnk és városunk vezetősége az elismerésre nagyon is rászolgált.

Horváth László városi tanácsnok, polgármester helyettes meleg közvetlen szavakkal üdvözölte a jubiláris diszko-ügyűlést. A salgótarjáni Omke. jobb időkben született, nehéz időkben élt át, erősen hiszi, hogy együttes munkával, vállaltva dolgozva megérjük mindnyájunk vágyát: Nagymagyarországot. Jó szerencsét kíván az Omke. további működéséhez. A szívből jött, költői lendületű beszéd megtalálta útját a hallgatóság szívéhez.

Nádor Jenő, országos titkár tartotta meg ezután nagyhatású beszédét. A múlt és jelen nehéz felhőin keresztül, egy jobb jövő képe bontakozik. Az a 10 év, amelynek jubileumát ünnepeli a salgótarjáni Omke, a magyar kereskedelemnek is a legnehezebb ideje, mert amíg egyes foglalkozási ágakat a kormányok védeni iparkodtak, a kereskedelemnek ártottak vele, így például a bolettával. Az 5 P.-ös buzaár és a 10 P.-ös boletta mellett alig lehet tökéletes buza és lisztkereskedelem. Majd átfogó és új közgazdasági rendszert követelt, mert az átmeneti program is lehet, átfogó program, nem pedig olyan, hogy a köztartozásokat emelik, a tisztviselői fizetéseket és ezáltal a kereskedelem belvételeit csökkentik. Amíg egész Európában az iparcikkek árai 12—25 százalékkal csökkentek, addig nálunk 7-6 százalékkal emelkedtek, de ebben nem hibás a kereskedelem. Hibás egyik-másik életképtelen gyárunk túlzott pártfogolása a magas védővámokkal. Ott tartunk, hogy nem az árdragítás, hanem az árdrombolás ellen kellett a kormánynak intézkednie. Még csak kereskedőből sincs sok Magyarországon. Belgiumban a lakosság 11 százaléka, Németországban 16 százaléka kereskedő, nálunk csak 5 százaléka. Élesen állást foglal a magyar gyárpar elhibázott pártolása ellen. A magyar gyárpar ne csak elvárja, hanem érdekelje is meg a támogatást, ne úgy, hogy az igazgatók nagy fizetését a fogyasztónak kelljen megfizetni. Új iparágat helyes a nevelő védővám, de versenyképes, csak életképes ipar lehet. A kereskedelmünknek is adjanak fehér botot, segítsék át a válságon, mert a magyar kereskedelem is megérdemli, hogy a hóna alá nyuljanak. Jó szerencsét kíván a salgó-

tarjáni kereskedelem jövőjére. Az értékes előadást nagy taps honorálta.

Dr. Szabó László egy. tanár emelkedett szólásra. Az élet fáradt vándorának tapasztalata és ősei kereskedői volta a jogcím arra, hogy a kereskedelemről beszéljen. Amerre jár, mindenütt panaszt hall. A panasz egy. Nincs vevő. Senki sem mondta azt, hogy a pangás talán a kereskedőben keresendő. Amerikában kiszámították, hogy egy üzletágnak mennyi vevőre van szüksége. Így a fűszeresnek 449, a hentesnek 880, a ruhásnak 2304, a könyvkereskedőnek 35000 vevő kell, ha meg akar élni. Nem kis dolog kereskedőnek lenni! Amíg az orvosnak csak gyógyítani kell tudni, az ügyvédnek pert nyerni, addig a kereskedőnek venni, eladni és a pénzzel bánni kell tudnia. Akinek jó gondolata van, azt meg kell szivlelni. Nem szabad a kereskedőnek önféjének lennie. Azt mondani, hogy az én pénzem fekszik a portékában, az én pénzzel pedig azt csinálom, amit akarok, Majd a legnagyobb elismeréssel szólt az amerikai hitelrendszeréről, ami az érdemes reászorulókat felkarolja s az érdemtelenekek egy fillért sem juttat. Ötle, hecsület, referencia, — ezeken nyugszik az amerikai kereskedelmi bámulatos életképessége és ereje. A gyermeket már korán rászoktatják a pénzszerzésre és ezáltal a pénz megbecsülésére. Nálunk is így kellene történnie. Mert más tudomány pénzt bevinni és pénzt kiadni. Az ötle és reklám szerepéről mondott ezután anekdota ízű, de mélyesen komoly dolgokat a nagy-néví író.

Látott egy vendéglőt Amerikában, amelynek címerére az volt felírva: Vendéglő a 3 oroszlanhoz. Viszont csak a 2 oroszlan diszelgett a táblán. A kíváncsiság bevitte. Miért van két oroszlan festve — kérdezte — amikor 3 oroszlanhoz van címezve a vendéglő. Hagyja kérem — mondta a vendéglős — maga a 72-ik ember, ak. megkérdezte. Valósággal ebből élt a vendéglős. Vagy hogy képezik magukat az emberek? Egy újságíró nagy lármával kinalja újságját 2 centért. Azt az újságot, amit ő is 2 centért vesz. Hol itt az üzlet, kérdezte meg a fiut Dr. Szabó. Majd lesz — válaszolta — most csak ordítani tanulok. És számtalan ilyen életiskolába való tanítás hangzott el Dr. Szabó László ajkáról. Mindenki megértette a mély értelmet a tréfa mögött. Végül a takarékoság, szegénység ellen emelte fel a szavát. Mert takarékoságot, szerénységet azok hirdetnek, akik a legnagyobb vagyont halmozzák s a legkönyörtelenebb törtétk. Elégedetlenségéből születnek nagy tettek. Most elégedetlenség van, bizik a jobb jövőben. Előadása végén lelkesen megéljenzte a salgótarjáni hallgatóság Dr. Szabó László rendkívül szellemes mélyenjáró előadását.

Herczog Ede zárószavaival végetért az impozáns diszko-ügyűlés, amelyet bankett követett a Pannónia termeiben.

Az Evangélikus Leányegylet műkedvelő előadása alkalmából, amely Ébert Bertalan és Virosták Lajos kitűnő rendezésében nagy sikert aratott s amelyen a kísérő zenei részt Sipka Gyula vezetésével Urbán Gyula, Szalay József, Krajcsi János és Jancsek János látták ügyesen el, mint az acélgári műkedvelői zenekar tagjai a következő felülfizetéseket jegyezték fel: Krajcsics Gyula 10 P. Szitár D. 5 P. id. Timaróczy S. 2 P. Fritsch V. 1 P. ifj. Timaróczy S. 1 P. Molnár N. 0.50 P. N. N. 0.20 P. N. N. 0.30 P. Dr. Istók B. 1 P. Kilezer Béla 10 P. Lahni Ágoston 3 P. Dr. Kovács József 1 P. Gam-mel S. 0.50 P. Mayer Vilmosné 2 P. Medzihradsky M. 4 P. Bileter Tivadar 3 P. Dr. Förster Kálmán 2 P. N. N. 0.20 P. Dr. Kiss Lajos 4 P. Szabó Dezső 1 P. Sulyok József 2 P. Kovács A. 2.50 P. N. N. 0.50 P. N. N. 0.40 P. Niederland Gyula 3 P. Elsner G. 1 P. Moticska Nándor 8.40 P. N. N. 0.50 P. Römer Zoltán 2 P. Römer Árpád 2 P. Földiák J. 1 P. Mayer J. 1 P. Weissenbacher Jánosné 1 P. Urbán K. 2 P. Iván Lajos 1 P.

Most kell a poloskát, a molyt, a legyet, egyéb férgert irtani. A legjobb férgertő és emellett a legolcsóbb a DEJO. Magyar gyártmány. Ezt kérjük.

Fényes, kopott ruháját
ujjára varázsolja a

1 doboz 2 ruhára 90 fillér.

KAPHATÓ MINDENÜTT!

LUXOFAG vezérképviselői: Budapest.
V. Ferenc József tér 5. Gresham palota.Vidéki körzetképviselő és egyedárusítás
ügyében a Nemzetközi Vásáron a vegyészeti pavillonban tárgyalunk.

Erős, vérbő, kövér emberek számára a természetes **Ferenc József** keserűviz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül könnyű és rendszeres bélműködést biztosít. Számos szakorvosi jelentés bizonyítja, hogy a **Ferenc József viz** szív és idegbajosoknak, vese és cukorbetegeknek, valamint köszvényben és csúszban szenvedőknek is nagyon jól tesz s ezért méltán megérdemli a legmelegebb ajánlást. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban és fűszerüzletben kapható.

Ma 7-én este 9 órakor az
Ipartestületben hangverseny.

Felhívás. Az idegenforgalommal kapcsolatban a valutáris nehézségek következtében sokan lesznek olyanok, akik vidéki városokat, köztük Salgótarjáni fogják felkeresni a nyári fürdőzés és üdülés idején. — Városunk környéke és kies fekvése, — látványosságai eddig is sok idegent, turistát, kiránduló csoportot vonzottak ide, azonban a lakás és a megszállási viszonyok nem engedték meg, hogy városunkban huzamosabb időt töltsenek. Minthogy a lakás és a megszállási viszonyok immár örövendetesen javultak és komoly szó eshet arról is, hogy városunkban az üdülni, nyaralni, avagy egyébként szórakozni kívánók huzamosabb ideig is megszálljanak: mindazok, akik nélkülözhetők lakásrészeiket, butorokat, szobáikat ily üdülési szándékozóknak átengedni hajlandók, — ezen szándékukat a városháza idegenforgalmi ügyosztályánál (Jogügyi tanácsnok) sürgősen, de legkésőbb május 15-ig előszóval, vagy levelezőlapon jelentsék be. A bejelentésnek tartalmaznia kell a pontos utca és házszámot, — a lakástulajdonos nevét, a lakrészek vagy butorított szoba megjelölését a fekvő helyek számát. Bejelentendő továbbá, hogy a megszállás mely időponttól meddig lehetséges, a lakástulajdonos ad-e világítást és takarítást s végül mennyi a heti, vagy havi használati díj.

25 évig adómentes üzlet ház, lakással, 200 □ öl kerttel fő útvonalon Somoskőújfaluiban alkalmi áron sürgősen eladó. Érdeklődni lehet Lakásközvetítő irodában Fő-utca 50 sz.

A Nemzetközi Baromfikiállítás díjakkal kitüntetett Khaki Campbell fajkacsalenyészetéből tojások 15 fillért kaphatók, kiskacsák darabonként előjegyezhetők. Fő-utca 141. Nagyállomás.

A Mansz népkonyhájára adományoztak: Szkladányi Emilné 10 drb. tojás, Bedő Albert 10 üveg paradicsom. Tüdőt adtak: Gacza Frigyes, Kiss Gyula, Nagy Sándor, Kromek Lajos 2—2 kgr. Nagy Demeter 1 kgr.

DEJO

A LEGJOBB
POLOSKA-
MOLY- ÉS
LÉGYIRTÓ!HÁT MEG EZEK IS
KÖLÖDÖRE VÖVÉK
A PENGÜTT?

EZT KÉRJEL

Minden út...

m. Nagy Lajos

Üridivat üzletébe

vezet... Salgótarján

városházával szemben.

Meghívó.

A Munka alkalmi egyszülés ezévi értekezletét f. évi május hó 10-én kedden 18 órakor a városháza tanács-termében tartja, amelyre a részjegyek tulajdonosait ezuton is meghívja a vezérőlbizottság megbízásából

Salgótarján, 1932. április 26-án.

Szántay s. k.
intéző.

Szemben a forradalom arcvonalával. Páratlanul érdekes és egyben rendkívül időszerű könyv jelent meg Miskolczy Ágost dr. kir. főügyész helyettes tollából, aki nemcsak mint büntetőjogász, hanem mint publicista is országosan ismertté tette nevét. A könyv címe: „Szemben a forradalom arcvonalával.” A mai időkben, amikor egy hatalmas birodalom minden segítőforrásával ellátott szervezet nyíltan és vakmerően háborút visel a keresztény világ civilizációja ellen a világforradalom megvalósításáért, a modern műveltség alapfeltétele a forradalmak mibenlétének ismerete. Miskolczy Ágost a legújabb, Magyarországon eddig még nem ismert történelmi kutatások alapján mutatja be nagy feltűnést keltő munkájában a nagy francia forradalom igazi hátterét és a legújabb kutatók nyomán végzi el új rendkívül figyelemre méltó történetfilozófiai értékelését. A bolsevizmus propaganda-módszereinek érdekfeszítő ismertetésén keresztül szemünk elé tárul a forradalom modern technikája s a fogalmak mai zűrzavarában megismerkedünk a szocializmus lényegével, a szocializmus és bolsevizmus összefüggésével és általában a modern demagógia praktikájával. Megtudjuk a könyvből, hogy a modern államvédelemnek mennyire résen kell állnia a közvélemény befolyásolására irányuló minden, látszólag eszményi törekvéseket mutató mozgalmakkal szemben. Így ismerkedünk meg a könyvből a politikai bűncselekmény, az esküdtszék, stb. kérdésével, valamint a szabadságjogok problémájával. A könyvről a legnagyobb elismerés hangján szólhatunk, mely valóságos modern politikai olvasókönyv. Képviseli a nemes idealizmust, szolgálja a modern haladást s nemzeti konzervativizmusával világos és magyaros stílusával érdemes arra, hogy legzélesebb körök komoly figyelmét magára vonja. (A könyvet az Athenaeum adta ki igen szép kiállításban.) Ára 6 P. Beszerezhető a kiadónál.

Asszonyok új és fontos egészségügyi utmutatója jelent meg épen a magyar könyvpiacra, szerzője a Teleia főorvosa, Dr. Földes Lajos, kinek nevét „Orvosi tanácsok fiatal asszonyoknak” c. műve már ismerette tette. A női betegségekről — megelőzés — védekezés c. most megjelent új műve hiánypótló és az ez évi könyvpiac nagy eseménye. E mű szerzője több mint három évtizedes gyakorlattal rendelkezik, e három évtized gazdag tudással párosult tapasztalatait bocsátja legújabb művében a nők rendelkezésére. Mindazt, amit a női betegségekről tudnunk kell, egyszerű, világos, a legkisebb részletekre is kiterjedő pontossággal kapjuk meg, oly módon, hogy a már megbetegedett azonnal tudja mit kell tennie, az egészséges pedig hogyan óvhatja és őrizheti meg továbbra is legnagyobb kincsét, az egészségét. A munka a női betegségek minden fajtáját tárgyalja, különös részletességgel tér ki azonban azokra, melyek a legjobban elterjedtek és melyektől a nők — sajnos joggal — a legjobban rettegnek. E művet valóban minden nőnek, akár egészséges, akár beteg, a legnagyobb figyelemmel kell elolvasnia, értékes tanácsait megiszni, a könyvet terjeszteni. A mű megjelent hézagpótló, értéke az általános egészség érdekében felbecsülhetetlen. A gyönyörű kiállítás, gazdagon illusztrált munka. Ára csak 3:40 pengő. Megjelent Novák Rudolf és Társa (Budapest, Baross u. 21.) kiadványát munkásságát dicséri.

A „Magyar Külpolitika” a Magyar Revíziós Liga hivatalos lapja, most megjelent áprilisi számában bejelent azokat a legközelebb tartandó országos nagygyűléseket, amelyeknek határozatait a Magyar Revíziós Liga a magyar törvényhozás elé terjeszti. Vezető cikke és a magyar jogásztársadalom szövege a revízió igazságáért száll sikra. Dr. Kun Andor érdekes cikkben számol be Kossuth Lajos dunai konföderációs tervéről, melynek alapja a területi integritás volt. Balla Ignác milánói cikke megemlékezik a neves olasz publicistáról és íróról, Gino Cuccettről, aki eddig több mint ötven előadásban és kötetben irt a trianoni Magyarországról. Gazdag és változatos hirtovaton kívül a magyar tanuló ifjúság részére kiírt ötszáz pengős pályázat részletes feltételeit is közli a folyóirat, amelyet a külföldi vagyonatlan magyarok és egyesületek ingyen kapnak. A „Magyar Külpolitika” melynek előfizetési ára fél évre 12 pengő. kiadóhivatala (Budapest. IV. Dalmódy-u. 3.) után készséggel küld mutatványszámot.

A vásári családok és tolvajok erélyes ellenőrzése tárgyában intézkedő 1913. évi 190.461. B. M. sz. körrendelet arra hívja fel a rendőrhatalóságokat, hogy a szélhámosok felismerésénél és leleplezésénél a Magyarországi Vásári Kereskedők Ipartársulata által az egyes vásárokról kiküldött és széleskörű személyi ismeretességgel bíró bizalmi emberek közreműködését vegyék igénybe. Ezt az intézkedést az 1929. évi 206.257 és az 1926. évi 161.565 B. M. sz. körrendeletek érintetlenül hagyták. Időközben a vásári árusok egy része a Magyar kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetségének piaci és vásári iparcikkkereskedők országos szakosztályába tömörült. Ezeknek a köréből panaszok merültek fel, hogy a Vásári Kereskedők Ipartestületének kiküldött bizalmi emberei a saját testületük tagjaival szemben elnézőek, a nemtagokat pedig a hatóság akaratlan segédletével és saját közreműködésüknek hatósági színezetével az Ipartestületbe való belépésre kényszerítik. Egyesületek bizalmi embereinek rendszeresített közreműködése mellett valóban megvan a lehetősége az ilyen eljárásnak. E lehetőség megszüntetése érdekében az 1913. évi 190.161. B. M. sz. rendelet hatályon kívül helyezte. A családokat és szélhámosokat ezután is szigorúan kell ellenőrizni. A visszaélés leleplezése érdekében bárkinek a feljelentése, felvilágosítása, utbaigazítása, vagy más hasznosnak vélt közreműködése igénybe vehető, különös gondot kell azonban ügyelni arra, hogy ezeknek az egyéneknek a közreműködése hatósági tevékenység látszatát ne kelthesse és ne legyen alkalmas arra, hogy egyesek zaklatására, vagy valamelyik egyesületbe való belépésének kikényszerítésére szolgálhasson.

A községi előjárásához végrehajtás foganatosításra írt intézkedett levélbeni megkeresés illetékmentességéről. (1932. évi 52.363. számú P. M. rendelet). A törvénykező egyszerűsítéséről szóló 1930:XXXIV. tc. 65. §-ában foglalt rendelkezés szerint a huszonöt pengőt meg nem haladó követelések tekintetében ingókra a végrehajtást a községi előjárás foganatosítja a községi behajtásának szabályai szerint. Felmerült kételyek eloszlása érdekében kijelentem, hogy a községi előjárásához — községi jegyzőhöz —, mint ebben a minőségben a bírósági végrehajtóval azonos hatósági tevékenységet teljesítő közegehez intézett levélbeli megkeresés az 1914:XLIII. tc. 57. §-ának utolsó bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében illetékmentes.

Most jelent meg A Sajtó c. sajtóügyi tudományos folyóirat áprilisi száma a következő érdekes tanulmányokkal: Halász Gyula: Magyarosan. Tábori Kornél: Százéves sajtónapló. Kertész Árpád: Az írás megszületésétől a fényszedőgépig. Balás P. Elemér: Sajtójogi bírósági gyakorlat. Hazai és külföldi hírek egészítik ki az értékes szám tartalmát. A fűzet ára 1 pengő. Kapható minden könyvkereskedésben.

HIRDESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban.

Nógrád és Hont közigazgatásilag egyelőre egyesített vármegyei Törvényhatósági Iskolánkülvüli Népművelési Bizottsága. 96. lkn. 1932. szám.

Tárgy: Népművelési napok rendezése. Mellékletek száma: 1 drb.

Valamennyi Polgármesternek, Községi és Körjegyzőknek.

Székhelyén.

A törvényhatósági három éves népművelési munkatervhen népművelési napok megrendezése is tervbe vétezt. Ezen népművelési napok mikénti megrendezésére nézve a következőket rendelem el:

I. Minden megyei városban és községben külön-külön népművelési nap rendezendő, még pedig folyó évi május hó 1-től május hó végeig bezárólag terjedő időben.

II. Felhívom Cimet, hogy a népművelési tevékenység vezetőivel lépjen érintkezésbe és egyetértőleg állapítsák meg, hogy az előző pontban megjelölt határidőben mely napon fogják a népművelési napot megtartani. A pontosan megállapított nap idejéről és részletes műsoráról az előadói kart (helyi felügyelő, lelkészek, városi, községi orvosok és ahol egészségügyi mintajárás, vagy Stefánia fiókszövetség van, ott az ügyvezető orvos és a tényleges előadók) értesítse és megfelelő módon gondoskodni tartozik arról is, hogy a népművelési nap rendezéséről a város közönsége (és ezekhez tartozó bányá-, gyártelepek, tanyák) közönsége kellő tudomást szerezzen és igyekezzék a népművelési nap iránt a legjobbindulattal érdeklődni felkelteni. (Nagyobb bányá-, gyártelepeken a népművelési nap esetleg külön rendezhető meg.)

III. A népművelési nap műsora a következő legyen:

1. A felekezeti lelkészeit Cim kérje fel, hogy a népművelési nap délelőttjén Isteni tiszteletet tartsanak.

2. Kötelességévé teszem Cimnek, hogy a népművelési nap délelőttjén rendezés panasznapot tartson. A panaszokról felvett jegyzőkönyvet a polgármesterek saját hatáskörükben, míg a községi és körjegyzők további intézkedés végett, amennyiben ennek szüksége fennforog, az illetékes járási főszolgabíróhoz folyó évi június hó 5-ig tartoznak beküldeni.

3. A városi, községi és körorvosoknak itt rendelem el, hogy a népművelési napon mindenki számára ingyenes egészségügyi tanácsot adni kötelesek. Minthogy külön kiszállási költségeket a körorvosok sem számíthatnak fel, miért is célszerűnek látszik a rendes körjárat napot ezalkalommal is a népművelési napon megtartani. Erre Cim figyelmeztesse a körorvost.

4. A népművelési nap délutánján bizottság jelenlétében szellemi verseny tartandó. E bizottság elnökévé Cimet bizom meg. A bizottság tagjai: a népművelési tevékenység vezetői, előadók (lelkészek, orvos, Stefánia fiókszövetség ügyvezető orvosa, földbírtokos, mérnök, stb.) és a népművelési tevékenység helyi felügyelői. Azon városban, községben, ahol népművelési tevékenység helyi felügyelői. Azon városban, községben, ahol népművelési tevékenység nem folyt, ott néhány tagból álló bizottságot Cim megfelelő egyénekből alakítsák meg.

Törekedjék Cim arra is, hogy a szellemi versenyen a közönség eredeti népviseleti ruhában vegyen részt.

A szellemi versenyt az alábbiakban állapítom meg:

Ily szellemi versenyt még egy vármegyében sem rendeztek.

a) Virágszeretet. A városban, községben legvirágosabb kert, ablak, ablaksor. E versenypél nem a virágok szín-

pompája, hanem a virágok száma és gondozottsága az irányadó. A bizottság tagjainak épületei, középületek és községekben az értelmiség épületei a versenyen szerepelhetnek. A legszebbnek talált virágos ablak, ablaksor, kert tulajdonosa dícsérő elismeréssel jutalmazandó meg. Vítás esetben annak az előadónak véleménye dönt, aki a virágkultúra terjesztése érdekében előadást tartott. Virágversenyt minden városban és községben tartani kell.

b) Gyermekgondozás. E versenyen 3 hónaposról 4 éves korig levő gyermekek vehetnek részt. A leghelyesebben gondozottnak talált gyermek szülője dícsérő elismerésben részesítendő. E versenyen a városi, községi, körorvos illetőleg a mintajárás, vagy a Stefánia fiók szövetség ügyvezető orvosának véleménye dönt. A döntés után az orvos rövid (5—10 perces) előadást magyarázatot tartson a jelenlevőknek a helyes gyermekgondozásról. Gyermekgondozási verseny minden városban és községben tartandó.

Az Országos Stefánia Szövetség által adományozott propaganda fűzetek ezalkalommal osztatnak szét.

c) Olvasás. Olvasási versenyen csak 16 éven felüliek vehetnek részt. A legjobb (folyékony, értelmes és szép) olvasó a mellékelt C) minta alapján készített dícsérő elismeréssel jutalmazandó. Vítás esetben az olvasási tárgykör előadójának véleménye irányadó. Az olvasási verseny tartását nem teszem kötelezővé, de ahol az eln.ult tanévben analfabéta, vagy alapismeretek (elemi) terjesztő tanfolyam folyt, ott olvasási verseny tartása kívánatos.

d) Szavalás. E versenyen is csak 16 éven felüliek vehetnek részt. A legjobb szavalót a D) minta szerint dícsérő elismerésben kell részesíteni. Szavaló verseny tartását sem teszem kötelezővé.

e) Ének. Ezalkalommal csak szóló énekből tartható a verseny, amelyben 16 éven aluliak nem vehetnek részt. A versenyzők szabadon választva csak magyar dal énekelhetnek, azonban a választott dalok lehetőleg az általam a tanév elején küldött Énekiskolában összeállított dalok közül legyen. A szóló éneklés elbírálásánál a helyes és szabályos éneklés elvei irányadók. A legjobb énekesnek a E) minta szerinti kiállított dícsérő elismerés adandó. A szóló énekverseny tartása nem kötelező. Dalárdák és zenekarok ezalkalommal csak a versenyen kívül szerepelhetnek.

IV. A szellemi verseny lefolyása után rövid ünnepi előadás tartandó, mely a népművelési nap jelentőségét ismeresse. Ezen előadás vázlata: a) Az anyagi (kiállítások és testi sport) értéken kívül szellemi és lelki kincseink is vannak. b) A tudás gazdaság. c) Tudás által nyert gazdagságot a haza ujjáépítésére kötelesség felhasználni.

V. A népművelési nap befejezése után kellő felügyelet mellett zenével egybekötött társas néptünnepély is rendezhető.

Fenti rendeletet lelkiismeretes végrehajtását elvárom, annál is inkább, mivel ezen népművelési napokon valószínűség szerint több helyen meg fogok jelenni, vagy képviseltetni fogom magamat.

Balassagyarmat, 1932. április 2-án.

Baross, alispán, elnök.

Valamennyi Főszolgabíróknak.

Székhelyén.

Fenti rendeletet tudomásvétel végett kiadom azzal, hogy a népművelési napokon lehetőleg személyesen vegyen részt és a népművelési napok megtartását a maga részéről is ellenőrizze.

Balassagyarmat, 1932. április 2-án.

Baross, alispán, elnök.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

7 Sz. 8 V.

Sz. 11 Cs. 12

RANGÓ.
Magyar beszéd.A NADRÁG.
Hangos bohózat.

Jón!

Jón!

Az áruló kérdőjelek.
Dráma 7 felv.Zöldszemű detektív.
Detektívregény.

Hajnali őrjárat.

Kezdet: szerdán, csütörtökön és szombaton este 8 vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.